

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Gyulai Judit ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Vámosi Nagy Zsolt ügyvéd által képviselt alperes ellen felmondás jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei, valamint jutalék különbözet megfizetése iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságnál 32.M.5446/2004. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Bíróság 49.Mf.636.226/2006/3. számú közbenső ítéletével jogerősen elbírált perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2008. szeptember 10. napján megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Bíróság 49.Mf.636.226/2006/3. számú közbenső ítéletét hatályon kívül helyezi, és a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 32.M.5446/2004/18. számú részítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek
- tizenöt nap alatt - 25.000 /huszonötezer/ forint és 5.000 /ötezer/ forint áfa együttes másodfokú- és felülvizsgálati eljárási költséget.

A másodfokú- és a felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s :

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 32.M.5446/2004/18. számú részítéletével elutasította a felperesnek a rendes felmondás jogellenességével kapcsolatos keresetét.

A megállapított tényállás szerint a felperes 1994. december 16-ától üzletkötőként dolgozott az alperesnél, munkaköréhez a rendelésfelvétel, a kapcsolattartás, és az áruszállítás tartozott. A munkaviszonyát megszüntető 2004. október 22-én kelt rendes felmondást az alperes az üzleti tevékenységének a kereslet és a jövedelmezőség csökkenése miatti romlásával, a szükségessé vált

takarékossági intézkedések részét képező létszámcsökkentéssel indokolta.

A munkaügyi bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján megállapította, hogy a munkáltatói rendes felmondás megfelelt az Mt. 89. § (2)-(3) bekezdésében és az MK 95. számú állásfoglalásban foglaltaknak, az alperes bizonyította a világos indokolás valós és okszerű voltát, üzleti eredményeinek romlását, a költségcsökkentés szükségességét. Az alperes a felperes munkaviszonyának megszüntetése előtt két másik üzletkötőnek is felmondott, végül is üzletkötői munkakörben csak az alperessel munkaviszonyban álló K. E.-né maradt. Alaptalannak találta azt a felperesi hivatkozást, mely szerint az alperes az ő munkakörébe vette fel Cs. E.-t, ezzel szemben tett megállapítása szerint a nevezett alkalmazására részmunkaidőben polcszervizes munkakörben került sor. Az alperes továbbá bizonyította azt is, hogy az áruszállítások lebonyolítására külső céggel kötött szerződést.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Bíróság 49.Mf.636.226/2006/3. számú közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság részítéletét megváltoztatva az alperes 2004. október 22-én kelt rendes felmondását hatályon kívül helyezte azzal, hogy a felperes munkaviszonya az alperesnél 2007. április 25-én szűnt meg. Az anyagi jogkövetkezmények elbírálására elrendelte az iratoknak az elsőfokú bíróság részére visszaküldését.

A másodfokú bíróság szerint az elsőfokú bíróság a tényállást csak részben állapította meg helyesen, ezért a döntése nem volt helytálló. A jövedelmezőség csökkenésére vonatkozó felmondási indok tekintetében a bírói gyakorlatra utalva megállapította, hogy ennek vizsgálata a munkaügyi jogvita keretein kívül esik. Nem osztotta Cs. E. foglalkoztatásával kapcsolatos elsőfokú ítéleti álláspontot. Ebben a körben a tényállást kiegészítve megállapította, hogy az utolsó időben a felperes egyre kevesebb üzletkötést végzett, munkája nagy részét a polcszerviz töltötte ki. Valótlan és okszerűtlen ezért a költségcsökkentésre és létszámcsökkentésre vonatkozó rendes felmondási indok, mivel néhány nappal később - ugyan csupán „félállásban” - a felperes feladataira Cs. E. személyében új munkavállalót alkalmaztak, a felperesével közel azonos bérért.

Az alperes felülvizsgálati kérelme a jogerős közbenső ítélet hatályon kívül helyezésére, és a rendes felmondás jogszerűségét megállapító ítélet hozatalára, másodlagosan a bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítására irányult. Jogszabálysértésként az Mt. 89. § (2)-(3) bekezdései, valamint a Pp. 206. § (1) bekezdése és a 221. § (1) bekezdése megsértését jelölte meg. Álláspontja szerint a gazdálkodására vonatkozó - a felülvizsgálati kérelemben részletezett - számadatok egyértelműen

bizonyítják a rendes felmondás erre vonatkozó indokát, a lényeges költségcsökkentést, a jelentős stratégiaváltást (outsourcing), amelynek része volt az üzletkötők számának radikális csökkentése, a személygépkocsik értékesítése. A felperes és Cs. E. munkaviszonya jellemzőinek összehasonlítása alapján megállapítható továbbá, hogy a Cs. E. által ellátott feladatok és annak körülményei nem azonosak és nem is hasonlítanak a felpereséhez, ezért a másodfokú bíróság ítélete iratellenes, valótlan, logikátlan és okszerűtlen.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében az alperes felülvizsgálati kérelmének elutasítását kérte, álláspontja szerint a stratégiaváltásra, mint új felmondási okra az alperes már nem hivatkozhat. Hangsúlyozta, hogy Cs. E. részmunkaidős munkaviszonya létesítésére a felmondás után 9 nappal, K. E. megbízási jogviszony keretében történő foglalkoztatására pedig 5 nappal került sor, ezért a rendes felmondás okszerűtlen volt. A felperes szerint ezen személyek foglalkoztatása is költséggel jár, így az alperes nem hivatkozhat költségcsökkenésre.

Az alperes az ellenkérelemben előadottakra észrevételt terjesztett elő, amelyben továbbra is vitatta a felperes érvelését.

Az alperes felülvizsgálati kérelme alapos.

A másodfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a munkáltató gazdálkodása, a tevékenységének jövedelmezősége érdekében tett intézkedései hatékonysága nem képezheti a létszámcsökkentéssel indokolt rendes felmondás jogszerűsége vizsgálatának tárgyát, miután ezen kérdések a munkáltató vezetési körébe tartoznak (MK 95. számú állásfoglalás I/b. pont, BH 2001.341.). Mindezt nem érinti, ha a munkáltatói rendes felmondás hivatkozik a létszámcsökkentés gazdaságossági körülményeire.

A tevékenységek átszervezése, egyes tevékenységek vállalkozási, illetve megbízási jogviszony keretében elláttatása ugyancsak a munkáltató gazdálkodásának és működésének körébe tartozó olyan kérdés, amelynek célszerűsége, gazdaságossága a munkaügyi jogvitának nem lehet tárgya. Az alperes ezért saját hatáskörében dönthetett arról, hogy a felperes munkakörének egyik részfeladatát képező szállítási tevékenységet más vállalkozó szervezettel végezteti, más feladatokra K. E.-t megbízási jogviszony keretében foglalkoztatja. Mindezek miatt önmagában nem jogellenes és nem tisztességtelen az alperes eljárása a felperes munkaviszonyának megszüntetése körében. A megváltozott gazdasági helyzetben következett be a felperes munkakörébe tartozó feladatok jelentős csökkenése, a munkakör kiüresedése, amely nemcsak a felperes üzletkötői munkaviszonyának, hanem egyetlen üzletkötő kivételével a többi üzletkötő munkaviszonyának megszüntetését is eredményezte.

A perbeli bizonyítékok nem támasztották alá, hogy az alperes K. E.-t üzletkötő munkakörben munkaviszony keretében alkalmazta volna. Így a felperes munkakörébe tartozó feladatok lényeges csökkenése mellett megmaradt egyes részfeladatok megbízási jogviszony keretében történő elvégeztetésére hozott, a gazdálkodás körébe tartozó munkáltatói döntés a felperessel közölt rendes felmondás valós és okszerű voltát nem érintette.

Következésképpen a felülvizsgálati kérelem és az ellenkérelem ezzel összefüggő érvelése a felülvizsgálati eljárásban sem volt vizsgálható.

Az előbbiekre tekintettel az alperesre háruló bizonyítási teher alapulvételével a perben azt kellett vizsgálni, hogy az alperesnél sor került-e létszámcsökkentésre, és az a felperes munkakörére kihatott-e [Mt. 89. § (2)-(3) bekezdés].

A munkaügyi bíróság a perbeli bizonyítékok alapján megalapozottan állapította meg, hogy az alperesi intézkedések során nemcsak a felperes mint üzletkötő munkaviszonyát szüntette meg, hanem egy üzletkötő - K. E.-né - kivételével valamennyi üzletkötőt, így négyből már csak egy üzletkötőt foglalkoztatott tovább, és ehhez kapcsolódóan a munkájuk ellátásához részükre biztosított személygépkocsikat is értékesítette.

Az alperes a felperessel közölt rendes felmondás után létesített viszont munkaviszonyt Cs. E.-vel napi négy órás részmunkaidőre polcszervizes feladatok ellátására. Az új munkavállaló egyidejű alkalmazására tekintettel az eljáró bíróságok helytállóan vizsgálták a felperes és az új munkavállaló munkakörét az összes körülmények egybevetésével. Az erre vonatkozó nem vitatott bizonyítékokból a munkaügyi bíróság jutott helytálló következtetésre.

Az alperes helyesen hivatkozott arra, hogy az üzletkötői feladatok csökkenése nem módosította a felperes munkakörét, amely továbbra is teljes állású üzletkötői munkakör volt, ezen feladatai ellátásához az alperes a szükséges eszközöket (személygépkocsi, mobiltelefon) biztosította a számára, a személyi alapbéré mellett jutalékban is részesült. A felperes munkaszerződése szerint munkakörébe a megrendelések bonyolítása, a kapcsolattartás és az áruszállítás tartozott, és nem módosult ezen munkaköre amiatt, hogy az üzletek kötésén kívül polcszervizes feladatokat is végzett. Az alperesnél végrehajtott átszervezés keretében az üzletkötői megrendelések helyébe egy „önműködtető” rendszer lépett, amelyben a készletfogyás figyelembevételével az érintett üzletlánc adta meg a megrendeléseket, így nélkülözhetővé vált üzletkötők alkalmazása, mivel az áruszállításokra is külső vállalkozóval kötött szerződést az alperes.

Az előbbiekből a munkaügyi bíróság vont le helytálló következtetést arra, hogy az alperes a rendes felmondás valós és okszerű voltát bizonyította. A felperes üzletkötői munkaköre megszüntetését szükségessé tevő fő feladatok csökkenésével a felperes munkaköre nem változott polcszervizes munkakörre, így az üzletkötői munkakör egyik részfeladatára részmunkaidőben alkalmazott új munkavállaló felvétele a felperes munkaviszonyának rendes felmondással való megszüntetését nem tette okszerűtlenné [Mt. 89. § (2) bekezdés, MK 95. számú állásfoglalás].

A létszámcsökkentés megvalósult, az alperes a felperes üzletkötő munkakörében nem alkalmazott új munkavállalót, mivel nem minősül ilyennek a megszünt fő munkaköri feladatok mellett megmaradó részfeladatra ehhez igazodó részmunkaidőben történő új alkalmazás, más részfeladatoknak pedig polgári jogi jogviszonyokban történő ellátása.

A kifejtettek alapján a Legfelsőbb Bíróság a jogerős közbenső ítéletet hatályon kívül helyezte, és a munkaügyi bíróság részítéletét helybenhagyta (Pp. 275. § (4) bekezdés).

A felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes másodfokú- és felülvizsgálati eljárási együttes költsége megfizetésére.

A másodfokú- és a felülvizsgálati eljárás illetékét az ügyben irányadó 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a értelmében az állam viseli.

Budapest, 2008. szeptember 10.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. előadó bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő